

9. joon. Eesti Rahva Muuseum.
Musée National d'Estonie.

õppevahendite muretsemine, koolidele väljalaenamiseks. Tuleviku-eesmärgiks on ülevaate andmine õppevahendeist ja nende arenemisest üldse. Kogud sisaldavad u. 300 numbrit, jagunedes rühmadesse, nagu: esemed, diapositiivid, kaardid jne. Peale selle on olemas raamatukogu. Tarvitajaid oli 1925. a. umbes 250. Eelarve ulatub 300 000 margani aastas. M-mi tegevust juhib 6-liikmel. toimkond ja palgaline asjaajaja.

Peale nende kolme asub Tartus veel rida muuseume Ülikooli juures. Praegu on ka need publikule vaatamiseks avatud. Kõige vanem neist ja Tartus üldse on Klassilise Muinasteaduse Muuseum, asut. 1803. a., mis sisaldab umb. 400 kipskoopiat antiikkunsti tooteist, peale selle üle 15 000 jäljendi gemmidest, rahadest jne. — Eriti rikkalik on Zooloogia M-m, asut. 1822. a., kus välja pandud umb. 5000 preparaati 2 osakonnas: bioloogilises ja süstemaatilises. Suurem ja väärtuslikum osa kogudest, mõnikümmend tuhat numbrit, on ruumipuudusel magasiinides. Esemete koguväärtus on umb. 50 000 000 mk. Vaatajaid 1925. a. oli 16 298. — Geoloogia M-m, asut. 1897. a., sisaldab ca 16 500 kivindit umb. 5 000 000 marga väärtuses ja jaguneb 2 osakonda: eesti ja üldstratigraafia; peale selle on olemas paleontoloogiline kogu. Vaatajaid käis 1923. a. 4200. — Arheoloogia M-mis, asut. 1921. a., on ligi 10 000 muinasasja kiviajast ajaloolise ajani. Peale eesti materjali on siin ka tähtsad kogud läti ja liivi alalt j. m. Vaatajaid 1924. a. oli umb. 1000 inimest. — Ülejäänud m-mid, nagu Botaanika M-m, Usuteaduslik Arheoloogiline M-m, Kaubaproovide M-m ja Metsa M-m, on praegu veel asutamisajajärgus. Üldine muuseumide arv Tartus tõuseb seega 11-ni, s. o. sama palju kui muis linnades kokku.

Muudest teaduslikkudest kogudest väärib tähelepanu Õpetatud Eesti Seltsi oma. Seal säilib suurem rahadekogu, eriti Baltimailt, edasi ca 1500 nr-t ajaloolise väärtusega kaarte, jooniseid jne., lõpuks samuti 500 numbrit käsikirju XIX sajandi eesti ja balti tegelastelt, ürikuid j. m. s. Seltsi arheoloogilised ja etnograafilised kogud on deponeeritud teistes muuseumides. — Loodusuurijate Seltsil on rikkalikud kogud geoloogia, zooloogia ja botaanika alalt, mis deponeeritud vastavates Ülikooli muuseumides. — Ülikooli õppeasutiste kinnistest kogudest leidub teateid käesoleva koguteose artiklis Ülikooli kohta.